

EURÓPAI FÜZETEK 29.

SZAKMAI ÖSSZEFOGLALÓ A MAGYAR CSATLAKOZÁSI

TÁRGYALÁSOK LEZÁRT FEJEZETEIBŐL

Dr. Páva Hanna — Kovács Réka

Az egészségügyi diplomák és szakképesítések elismerési rendje

Személyek szabad áramlása

A Miniszterelnöki Hivatal Kormányzati
Stratégiai Elemző Központ és a
Külgyminisztérium közös kiadványa

Európai Füzetek

A Miniszterelnöki Hivatal Kormányzati Stratégiai Elemző Központ
és a Külügyminisztérium közös kiadványa.

Felelős kiadó: Szeredi Péter

A szerkesztőbizottság elnöke: Palánkai Tibor

A szerkesztőbizottság tagjai: Bagó Eszter, Balázs Péter, Balogh András, Barabás Miklós,
Bod Péter Ákos, Erdei Tamás, Hefter József, Horváth Gyula, Hörcsik Richárd, Inotai András,
Kádár Béla, Kassai Róbert, Kazatsay Zoltán, Levendel Ádám, Lőrincz Lajos, Nyers Rezső,
Orbán István, Somogyvári István, Szekeres Imre, Szent-Iványi István, Török Ádám,
Vajda László, Vargha Ágnes

Főszerkesztő: Forgács Imre

Szerkesztő: Bulyovszky Csilla

Szerkesztőségi titkár: Horváthné Stramszky Márta

A szerkesztőség címe: MEH Európai Integrációs Iroda, 1055 Budapest, Kossuth tér 4.

Telefon: 441-3380

Fax: 441-3394

Lektor: Dr. Szigeti Borbála

Kézirat lezárva: 2003. április 17.

Grafikai terv: Szutor Zsolt

Fényképek: Csorba Gábor

Portréfotó: Csorba Gábor

Nyomás és előkészítés: Visit Nyomda & Stúdió

ISSN: 1589-4509

Budapest, 2003.

Kedves Olvasó!

Jól ismert, hogy a magyar orvostudomány és vele együtt az orvosképzés igen magas színvonalú, továbbá, hogy ez a magas színvonal nemzetközileg ismert és elismert. Orvos-kutatóink már a XIX. század közepétől világhírré tettek szert. Közülük elsőként természetesen Semmelweis Ignácot kell említenünk. Nem szabad azonban elfelejteni azt sem, hogy az orvostudományban dinasztiák alakultak ki, amelyek egyszersmind iskolákat is teremtettek. Akár jellemzőnek is nevezhetjük a Lenhossék-dinasztia esetét. Az első híres orvostudós ebben a családban még a XVIII. században kezdte meg működését. Őt – Mihály Ignácot – követte József, a kiváló anatómus, majd az ugyancsak anatómus Mihály következett a sorban, aki mellesleg Szent-Györgyi Albert nagybátyja volt.

Mai nyelven szólva tehát azt is mondhatnánk, hogy az orvostudomány magyar siker-

ágazat. A sikerek sora nem szakadt meg a második világháború után sem. Orvos-kutatóink az elsők között voltak, akik az ötvenes, hatvanas években nyugati ösztöndíjakat kaphattak. Az oktatás színvonala Magyarországon nemcsak elérte, hanem olykor túl is szárnyalta a nemzetközi színvonalat. Ezt jól mutatta, hogy magyar orvosi diplomával már a rendszerváltás előtt is különösebb nehézségek nélkül el lehetett helyezkedni a világ bármely táján. Ha van valami, amitől tartanunk kell az Európai Unióhoz való csatlakozásunk kapcsán, az valószínűleg nem az, hogy a magyar egészségügyi szakemberek elhelyezkedési gondoljaik lesznek. Inkább az, hogy a fejlettebb országok úgynevezett elszívó hatást gyakorolnak majd e területre. Ám ennek lehet kedvező hatása is: a magyar egészségügy végre nagyobb megbecsülésben részesíti majd a jó orvost, a jó ápolót.

I. Bevezetés

Az Európai Közösséget alapító, 1957-ben aláírt Római Szerződés deklarálta az áruk, a szolgáltatások, a személyek és a tőke szabad áramlását. A *személyek szabad áramlását* a munkavállalók szabad mozgása, illetve a letelepedés szabadsága cím alatt biztosítja az alapító szerződésben.

1. A munkaerő szabad áramlása

A módosított Római Szerződés 39. cikke írja elő a munkavállalók szabad mozgását, és biztosítja számukra azt a jogot – fenntartva a közrend, a közbiztonság és a közegészség-

ügy szempontjából indokolt korlátozásokat –, hogy a ténylegesen meghirdetett állásokra jelentkezzenek, ebből a célból a tagállamok területén szabadon mozogjanak, továbbá abból a célból tartózkodjanak valamely tagállamban, hogy a fogadó állam nemzeti jogszabályai szerint munkát vállaljanak. Lehetővé teszi azt is, hogy a foglalkoztatás megszűnése után is a fogadó tagállam területén maradhassanak. Ezen jogok biztosítására a közszolgálatban történő foglalkoztatás esetén a tagállamok nem kötelesek.

2. A letelepedés szabadsága

A Római Szerződés 43. cikke a letelepedéssel összefüggésben úgy rendelkezik, hogy el kell törölni mindazon korlátozásokat, amelyek egyik tagállam polgárainak egy másik tagállam területén való letelepedésére vonatkoznak. A letelepedés a vállalkozás szabadságát jelenti: az egyik tagállam állampolgára állandó, tartós jelleggel vállalkozást folytathat egy másik tagállam területén. Ez megvalósulhat egyrészt önálló keresőtevékenység folytatásával, másrészt vállalkozások, gazdasági társaságok alapításával, továbbá azok irányításával az adott tagállam nemzeti jogszabályai szerint.

A letelepedés szabadságánál is léteznek bizonyos korlátozások: ez a jog nem terjed ki a közhatalom területére, tehát nem lehet olyan vállalkozásokat folytatni, amelyek a közhatalom gyakorlásával függnek össze.

3. A letelepedés szabadsága és a szolgáltatás szabad áramlása közötti különbség

A letelepedést a tevékenység végzésének a *tagállami határokon átnyúló* jellege különbözteti meg a szolgáltatás nyújtásától, fontos elem továbbá az *időtartam* is. A letelepedésre jellemző az állandóság, a tevékenység viszonylagosan hosszú időn keresztül történő gyakorlása.

A szolgáltatás szabad áramlása viszont csak akkor tartozik a közösségi jog hatálya alá, ha határokon átnyúló eleme is van: azaz amennyiben az egyik tagállamban lakó, illetve letelepedett személy a másik tagállamban lakó személy részére nyújt szolgáltatást. Ez megvalósulhat akár úgy, hogy valamelyik tagállamban, *személyesen* teljesítik a szolgáltatást (vagy a szolgáltatást nyújtó megy át a másik országba az adott tevékenység elvégzése céljából, vagy a szolgáltatásban részesülő megy a másik államba, ahol részére a szolgáltatást nyújtják), akár pedig úgy, hogy a *határ átlépése nélkül* (telefonon, levélben, e-mailben stb.) nyújt az egyik a másik részére

szolgáltatást. A letelepedés és a szolgáltatás nyújtásának szabadságát esetenként nem egyszerű elhatárolni, hiszen e két tevékenységi típusnak számos azonos eleme van. A megkülönböztetést segíti a tevékenység időtartamának vizsgálata: a szolgáltatás nyújtása tipikusan rövidebb, esetleges, és időben korlátozott jellegű.

4. A diszkrimináció tilalma

A közösségi irányelvek tiltják mind a pozitív, mind a negatív diszkriminációt: a munkaerő szabad áramlásánál, a letelepedési jog gyakorlásánál vagy a szolgáltatás nyújtásánál biztosítani kell a diszkriminációmentességet, illetve az *egyenlő elbánást*. Az egyik tagállam állampolgára a másik tagállamban ugyanolyan feltételekkel vállalhat munkát, folytathat vállalkozási tevékenységet, telepedhet le, mint a befogadó tagállam állampolgárai, továbbá állampolgársága következtében nem kerülhet sem hátrányosabb, sem előnyösebb helyzetbe náluk.

5. Miért van szükség a diplomák és a szakképesítések elismerésére?

Annak érdekében, hogy a munkavállaló szabadon mozoghasson az egyik tagállamból a másikba, illetve a letelepedés jogát valóban

szabadon gyakorolhassa, szükséges a diplomák, az oklevelek, a bizonyítványok és a szakmai képesítések elismerése. Amennyiben ugyanis a korábban más államban megszerzett diplomáját, szakképesítését a fogadó ország hatóságai nem fogadják el, nem tudja megkezdeni az adott szakma gyakorlását, azaz nem érvényesülne a személyek szabad áramlására vonatkozó szerződéses alapelv. Ugyanakkor a képzések tartalmának, szervezetének kialakítása a tagállamok hatáskörében maradt.

Ezt felismerve a Közösség már a hetvenes évektől kezdődően megkezdte e terület harmonizálását: lefektette számos szakma

gyakorlásának a feltételeit, valamint rögzítette az e szakmák képzésére vonatkozó előírásokat is. Meghatározták a *képzés minimális követelményeit* annak érdekében, hogy ezek a diplomák, oklevelek, szakképesítések egymással egyenértékűnek tekinthetők legyenek, azaz az azonos szakmákat illetően ne legyenek számottevő különbségek az egyes tagállamok között. Az az eljárás azonban, amelynek keretében a Közösség *szakmánként* próbálta harmonizálni a képzést és szabályozni az elismerési eljárásokat, rendkívül nehézkes és lassú volt. Nehézséget okozott emellett az is, hogy minden új tagállam felvételekor az ágazati irányelvek

mindegyikét felül kell vizsgálni, és szükség szerint módosítani kell, mivel be kell építeni az újként belépő államban honos képzésnek megfelelő diploma, szakképesítés megnevezését, az illetékes hatóságok elnevezését. A probléma megoldása érdekében születtek meg az úgynevezett *általános irányelvek*, amelyek a felsőoktatási, illetve a három évnél rövidebb képzést igénylő végzettséget igazoló bizonyítványok, oklevelek általános elismeréséről szólnak. (Lásd: Dr. Hudák Annamária – Dr. Gellérné dr. Lukács Éva: *A magyar diplomák értéke az Európai Unióban, Európai Füzetek 25.*)

Az egészségügy területén *öt szakmára* vonatkozóan dolgoztak ki úgynevezett *ágazati irányelveket*: orvos, fogorvos, gyógyszerész, általános ápoló és szülésznő. Az orvosokra vonatkozó szabályozás kivételével úgynevezett *kettős irányelvrendszer* van hatályban. Az ezekben az irányelvekben meghatározott képesítések esetén az elismerés *automatikus*. Szakmánként külön irányelv foglalkozik a képzéssel, meghatározva annak minimális időtartamát, továbbá az elengedhetetlen tartalmi elemeket, azokat az alapvető előírásokat, ismereteket, amelyeket a képzés során a hallgatónak minden tagállamban el kell

sajátítani annak érdekében, hogy az egyes tagállamok között ne legyen alapvető eltérés a kérdéses szakmára vonatkozó ismeretek tekintetében. A fogorvosokat, a gyógyszerészeket, az ápolókat és a szülésznőket illetően egy másik irányelv határozza meg az adott diplomának, oklevélnek, illetve szakképesítésnek az elnevezését (amelyet a tagállam nemzeti nyelvén tartalmaz az irányelv), továbbá rendelkezik az elismerés eljárási szabályairól is.

Az orvosokra korábban vonatkozó, kettős szabályozást 1993-ban *egységes irányelv* váltotta fel, amely jelenleg is hatályban van. Ez egységesen kezeli és szabályozza mind a képzésre vonatkozó előírásokat, mind az eljárási szabályokat, beleértve a diplomák, illetve a szakorvosi szakképesítések eredeti, nemzeti nyelven történő elnevezését is.

A direktívák hatálya nemcsak az Európai Közösség tagállamaira terjed ki, hanem az Európai Gazdasági Térség országaira is (Norvégia, Izland, Liechtenstein), továbbá külön megállapodás alapján Svájcra. A csatlakozást követően pedig értelemszerűen a tíz új tagállam – köztük Magyarország – tekintetében is alkalmazást nyer, tehát összesen 29 ország diplomáit érinti majd.

II. Az egészségügyi ágazati irányelvek

1. Az orvosokra vonatkozó irányelv

Az orvosok szabad mozgásának, illetve diplomáik, bizonyítványaik és szakképesítéseik kölcsönös elismerésének megkönnyítéséről a *Tanács 93/16 EKG irányelve* rendelkezik. Hatálya az *orvosi egyetemi diplomával* rendelkező orvosokra terjed ki, függetlenül attól, hogy tevékenységüket milyen formában látják el. Előírásait alkalmazni kell azokra az orvosokra, akik *alkalmazottként* folytatják orvosi tevékenységüket, illetve a *vállalkozókra* és a *szabadfoglalkozású orvosokra* is. Az irányelv – összhangban a Római Szerződés rendelkezéseivel – tiltja a diszkriminációt. Ennek megfelelően egy másik tagállamban szerzett diplomával vagy szakképesítéssel rendelkező orvosnak ugyanolyan jogokat kell biztosítani a fogadó tagállamban, mint amilyenek a saját állampolgárokat megilletik.

Ez a rendelkezés értelemszerűen nemcsak az orvosi diplomákra vonatkozik, hanem mindazokra a *szakorvosi szakképesítések*re, amelyek az irányelv *mellékletében* szerepelnek. E melléklet tartalmazza ugyanis is a diplomák elnevezését, illetve az azokat kibocsátó intézmények, hatóságok megneve-

zését, a szakorvosi szakképesítések általános elnevezését, továbbá a szakképesítés kibocsátására, a szakképesítés megszerzését jogosító igazolás kiadására hivatott intézményt vagy szervet (például egyetem vagy kompetens hatóság). Az irányelv csak azokról a szakirányú szakképesítésekről rendelkezik, amelyek a tagállamok közül legalább kettőben léteznek, hiszen akkor van értelme az elismerésnek. E diplomák, szakorvosi szakképesítések, továbbá a különböző hatóságok elnevezése a tagállami, *nemzeti nyelveken* szerepelnek, megkönnyítve ilyen módon az eljáró hatóság munkáját.

Az irányelv nem ír elő semmiféle nyelvi követelményt, tehát az elismerésnek, illetve a foglalkozás gyakorlásának nem akadálya, ha az orvos nem beszéli annak az országnak a nyelvét, ahol dolgozni kíván. A követelmény mindössze annyi, hogy *kommunikálni tudjon* a beteggel. Az adott szakma jellege, valamint az ellátott betegek köre határozza meg azt, hogy milyen szintű nyelvismeret szükséges a munkavégzéshez (például egy laboratóriumban dolgozó orvosnak nem kell magas szinten beszélnie az adott ország nyelvét, míg egy pszichiáter szakorvosnak igen.)

1.1. Az orvoscépzés szabályai

Amint azt már említettük, az irányelv célul tűzte ki, hogy közelítse egymáshoz a tagállamokban az orvosok képzésére vonatkozó előírásokat. E cél elérése érdekében előírja, hogy az orvosi diploma megszerzése során a képzésnek a következő *tartalmi elemeket* kell magában foglalnia:

- adekvát ismeretek a gyógyítás alapját képező tudományokról;
- a tudományos módszerek – ide értve a biológiai funkciók mérési elveit, a tudományosan megalapozott tényeket és az adatok elemzését – megfelelő megértése;
- az egészséges és a beteg emberek felépítésének, funkcióinak, viselkedésének, az emberi egészség, illetve a természeti és

a társadalmi környezet közötti kapcsolat megfelelő megértése;

- a klinikai szakterületek és gyakorlat megfelelő ismerete, amely átfogó ismereteket ad a mentális és a fizikai betegségekről, a betegség megelőzése, a diagnózis felállítása és a terápia alkalmazása, valamint az ember reprodukciója szempontjából;
- megfelelő klinikai gyakorlat megszerzése, természetesen kellő szakmai felügyelet alatt.

Az orvosi képzés *legalább hat évig* tart, vagy – ha nem években állapítja meg a tagállam – *legalább 5500 órából* kell állnia. Az elméleti képzést egyetemnek kell nyújtania, a gyakorlatit pedig valamely – egyetem által felügyelt – klinikán vagy oktatókórházban kell lefolytatni. Az irányelv rendelkezik a folyamatos *továbbképzésről* is amikor előírja: a továbbképzésnek biztosítani kell, hogy azok is lépést tudjanak tartani az orvostudomány haladásával, akik már korábban befejezték tanulmányaikat.

A *szakorvosi szakképesítés* megszerzését szolgáló képzésnek a következő követelményeknek kell megfelelni: a képzés *elméleti és gyakorlati* részből áll, azt az illetékes hatóságok vagy szakmai szervezetek felügyelik; a képzés egyetemi központban, klinikán vagy oktatókórházban történhet, illetve olyan egészségügyi intézményben, amelyet az erre jogosult egészségügyi hatóságok vagy szak-

mai szervezetek kijelöltek. Értelmszerűen a képzésben részt vevő orvos aktív, személyes részvétele is szükséges ahhoz, hogy a megfelelő szakorvosi szakképesítést megszerezze. A képzés főszabályként *csak teljes munkaidőben* történhet, azonban a tagállamok meghatározott esetekben megengedhetik a részmunkaidős szakorvosi képzést is: akkor, amikor a teljes idejű képzés valamely – akár személyes, akár más adminisztratív – okból nem lehetséges. A szakorvosi szakképesítések *minimális képzési idejét* az irányelv melléklete határozza meg, szakmától függően *3 és 5 év között*.

1.2. A háziorvosokra vonatkozó előírások

Az irányelv külön meghatározza a háziorvosokra vonatkozó képzés minimális követelményeit. A háziorvosi szakképesítés megszerzésének ugyancsak feltétele az általános orvosi diploma, ezt követően a jelöltnek *legalább három évig tartó*, az illetékes hatóságok, illetve szakmai testületek által felügyelt képzésben kell részt vennie, amely csak teljes munkaidejű lehet. A gyakorlati oktatás első részének *legalább hat hónapig* kell tartania, és – megfelelő műszerezettséggel rendelkező, valamint megfelelő egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó – *kórházban*, illető-

leg *klinikán* történhet. Ezt követően, további hat hónapig, *alapellátást nyújtó* egészségügyi intézményben kell folytatni a képzést. A direktíva külön hangsúlyozza a jelölt aktív, személyes részvételét a háziorvosi szakképzésben.

1.3. Az automatikus elismerés

Amennyiben a kérelmező olyan diplomával, bizonyítvánnyal rendelkezik, amely szerepel az irányelvben vagy annak mellékletében, és *az ezt igazoló dokumentumot bemutatja*, a fogadó ország illetékes hatósága – az irányelvvel történő összehasonlítást követően – *automatikus elismerési eljárást* folytat le. Az irányelvben megjelölt diploma, szakorvosi bizonyítvány meglétekor tehát a kérelmező képzettségét el kell ismerni. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a megfelelő diploma önmagában még nem feltétlenül elegendő a foglalkozás gyakorlásához, ugyanis bizonyos – a kérelmező személyével összefüggő – körülmények megakadályozhatják azt. Ilyen ok lehet például, ha valaki a foglalkozás gyakorlásától eltöltött büntetés hatálya alatt áll, vagy egészségi állapota nem teszi lehetővé, hogy gyakorolja az adott szakmát. Az automatikus elismerés lényege, hogy az irányelvvel összhangban lévő diploma, szak-

* Az egészségügyi ágazati irányelvek esetén az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium 2003. április 1-jén megalakult Engedélyezési és Közigazgatási Hivatala

képesítés esetén a megszerzett képesítés alapján *nem utasítható el* az elismerés iránti kérelem.

Az Európai Unió kibővítésével egyidejűleg módosítják az irányelvet, amely tartalmazni fogja az újonnan csatlakozó országokban alkalmazott elnevezéseket is, mind a diplomák és a szakorvosi szakképesítések, mind az azokat kibocsátó intézmények tekintetében. Így például szerepel majd benne magyarul az „általános orvosi oklevél” elnevezés, és mintegy 45 szakorvosi szakképesítés megnevezése. Ebből következően az ilyen diplomával vagy a szakorvosi bizonyítványok valamelyikével rendelkező magyar állampolgár is

jogosult lesz az automatikus elismerésre, és rá is ezt az eljárást fogják alkalmazni.

1.4. Szerzett jogok

Az irányelv rendelkezik arról, hogy mi a teendő abban az esetben, ha valakinek olyan diplomája, vagy szakképesítése van, amelynek *elnevezése nem teljesen azonos* az irányelvben szereplővel, és még annak megjelenése előtt szerezte meg. Ebben az esetben akkor lehet automatikus elismerésről beszélni, ha a kérelmező rendelkezik a származó tagállam erre illetékes hatósága* által kibocsátott *igazolással*, amely bizonyítja, hogy a kérelmező az adott országban az igazolás kiadását

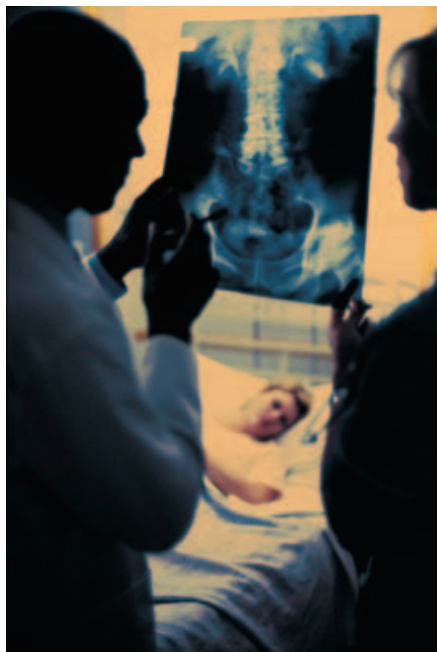

megelőző öt éven belül, három egybefüggő éven keresztül jogszerűen gyakorolta a kérdéses egészségügyi tevékenységet.

Az *irányelv megjelenése előtt* szerzett szakorvosi képesítések esetén is hasonló igazolást kell beszerezni, amely bizonyítja, hogy a kérelmező az igazolás kibocsátását megelőzően jogszerűen gyakorolta az adott szakorvosi tevékenységet. Ha az irányelv egy adott szakorvosi képesítés megszerzéséhez hosszabb időtartamot ír elő, mint korábban a nemzeti szabályozás, a kérelmezőnek a két időtartam közti különbséget *kétszeresét* kell a gyakorlatban eltöltenie, és ezt igazolnia ahhoz, hogy a korábban szerzett szakorvosi képesítését automatikusan elismerje a fogadó állam.

1.5. A letelepedéssel kapcsolatos előírások

A fogadó ország saját nemzeti joga alapján *előírhatja*, hogy amennyiben egy orvos egészségügyi szolgáltatás nyújtása céljából kíván letelepedni az adott országban, vagy ott alkalmazottként szeretne orvosi tevékenységet végezni, akkor a diplomaelismerési-eljárás során igazolnia kell, hogy nem áll semmiféle fegyelmi vagy büntetőjogi intézkedés hatálya alatt (büntetlen előéletű), így különösen, hogy *nem áll a foglalkozásától eltiltó büntetés hatálya alatt*. Ezt igazolhatja erkölcsi bizonyítvány vagy más, annak megfe-

lő igazolás benyújtásával. A fogadó ország megkövetelheti a kérelmezőtől annak bizonyítását, hogy a jó hírnevét – foglalkozását érintően – nem érte csorba. A feddhetetlenséget, illetve a jó hírnév sértetlenségét a származási ország kompetens hatósága által kiállított igazolással lehet bizonyítani, míg a büntetlen előélet a származási ország erre illetékes más hatósága (például a Belügyminisztérium) által kiadott bizonyítvánnyal igazolható.

Amennyiben akár a fogadó ország, akár a származási ország illetékes hatóságának

tudomására jut, hogy a kérelmező olyan tevékenységet végzett, vagy olyan cselekedetet követett el, amelynek hatása van (lehet) a foglalkozás végzésére, illetve a diploma vagy a szakképesítés elismerésére is (például valamilyen bűncselekményt követett el), erről kölcsönösen tájékoztatják egymást.

A fogadó ország nemzeti jogszabályai előírhatják, hogy a foglalkozás gyakorlásának megkezdése előtt *foglalkozás-egészségügyi vizsgálatot* kell elvégezni. Ebben az esetben a fogadó ország megkövetelheti a kérelmezőtől – hasonlóan saját állampolgáraihoz –, hogy bocsássa rendelkezésre a vizsgálat elvégzését igazoló dokumentumokat. Ilyen igazolást a származási ország kompetens hatósága is kibocsáthat.

Az előzőekben felsorolt igazolások, bizonyítványok (erkölcsi bizonyítvány, a büntetlen előélet igazolását szolgáló dokumentum stb.) nem lehetnek régebbiek három hónapnál.

A nemzeti jogszabályok megkövetelhetik, hogy az orvos a foglalkozás gyakorlásának megkezdése előtt *esküt vagy ünnepélyes nyilatkozatot* tegyen. E szabály vonatkozik a más országból származó orvosra is, aki a diploma, illetve a szakorvosi szakképesítés elismerését követően csak akkor kezdheti meg az orvosi tevékenységet, ha az előírt esküt vagy ünnepélyes nyilatkozatot hasonló formában leteszi.

1.6. Eljárási idő, jogorvoslat

Az automatikus elismerési eljárás időtartama a kérelem – amelyhez a szükséges dokumentumokat, igazolásokat, vagy azok hiteles másolatát mellékelni kell – beérkezésétől számított *három hónap*. Az eljárási időbe nem számít bele, ha további adatok beszerzése válik szükségessé, és meg kell keresni a származási ország illetékes hatóságát. Az elismeréssel kapcsolatos döntést határozatba kell foglalni, azt indokolni kell, és jogorvoslati jogot kell biztosítani a kérelmező számára.

1.7. A szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos speciális előírások

Bármely tagállam a foglalkozás gyakorlásának feltételéül szabhatja, hogy az azt folytatni kívánó személy *szakmai kamarának* vagy *más szakmai szervezetnek* tagja legyen, illetve a hivatalos nyilvántartásba felvegyék a foglalkozás megkezdését megelőzően. E szabály konzekvens és szigorú alkalmazása azonban nagymértékben megnehezítené a szolgáltatások szabad áramlását. A szolgáltatás nyújtása ugyanis – ellentétben a letelepedéssel – nem jár együtt a székhely tényleges áttételével. Ha a tagállam ilyen esetekben is előírná például a kötelező kamarai tagságot, ez gátolhatná a szolgáltatás áramlását, hiszen az egészségügyi szolgáltatás nyújtását csak egy formális, bürokratikus

eljárást követően lehetne megkezdeni. Az irányelv ezért úgy rendelkezik, hogy ilyenkor az egészségügyi szolgáltatást nyújtó – az egyik tagállamban letelepedett – orvos számára főszabályként *nem kötelező* a kamarai tagság. Az irányelv azonban azt is lehetővé teszi, hogy a tagállam belső jogszabályai alapján átmeneti nyilvántartásba vételt írjon elő, vagy formális tagságot a szakmai területben, kamarában. E regisztrációs, formális tagsági követelmény nem jelenthet pluszköltséget a szolgáltatást nyújtó orvos számára, illetve nem akadályozhatja és nem nehezítheti meg az egészségügyi szolgáltatás nyújtását.

1.8. Nyilvántartásba vétel

A fogadó ország rendelkezhet akképpen, hogy az érintett személynek még a szolgáltatás nyújtásának megkezdése előtt *be kell jelentkeznie és regisztráltatnia magát* az illetékes hatóságnál. Sürgős esetekben azonban arra is van mód, hogy a nyilvántartásba vételre csak a szolgáltatás nyújtását követően kerüljön sor – amint lehet. Az irányelvvel összhangban azonban a fogadó ország további formalitásokat is megkívánhat. Így például előírhatja, hogy az érintett személy igazolja: jogszerűen folytatja a tevékenységet a származási országban (ahol letelepedtként tevékenykedik). Igazolást kérhet továbbá arra vonatkozóan, hogy megfelelő

diplomával, illetve szakirányú szakképesítéssel rendelkezik, olyannal, amely feljogosítja az adott szolgáltatás nyújtására. Ezen igazolások nem lehetnek régebbiek egy évesnél.

1.9. Nem automatikus elismerés

Amennyiben a kérelmező olyan diplomával, szakképesítéssel rendelkezik, amely *nem szerepel* az irányelv mellékleteiben, nem beszélhetünk automatikus elismerésről. Ilyen esetben a fogadó ország eljáró hatóságának *mérlegelési jogköre* van. Saját belső jogszabályai alapján kell eljárnia a tekintetben, hogy elismeri-e a kérelmező diplomáját, szakirányú szakképesítését, illetve ha elismeri, akkor ehhez milyen további feltételeket kell a kérelmezőnek teljesítenie. A kérelem elbírálása során azonban az eljáró hatóság természetesen figyelembe veheti a kérelmező által a másik tagállamban vagy a származási országban eltöltött szakmai gyakorlatot, továbbá hogy a diploma, szakképesítés megszerzése milyen időtartamot vett igénybe, milyen oktatási intézményben került sor a képzésre, milyen egyéb képzéseken vett részt a kérelmező, illetve mennyi időt töltött szakmai képzésen.

Mindezek figyelembevételével állapítja meg az erre illetékes hatóság azt, hogy a kérelmezőnek milyen további képzésben kell esetleg részt vennie annak érdekében,

hogy diplomáját vagy szakképesítését az adott tagállamban elismerjék. Ebben az esetben *az eljárás nem tarthat tovább négy hónapnál*. Az eljárási idő kezdete a szükséges dokumentumokkal kiegészített kérelem benyújtásának időpontja.

1.10. Nem EU-tagállamban szerzett diploma, szakképesítés

Amennyiben a kérelmező az Európai Unió vagy az Európai Gazdasági Térség tagállamain kívül, egy harmadik országban szerezte meg a diplomáját, szakképesítését, a *tagállam dönti el*, hogy elismeri-e azt, és milyen feltételekkel, esetleg milyen további követelményeket kell teljesíteni ehhez. Az elismerést megelőzően a hatóság *előírhatja szakmai vizsga* letételét vagy *szakmai gyakorlat* letöltését, de mindig a kérelmező választhat, hogy vizsgát tesz vagy meghatározott ideig szakmai gyakorlatot folytat.

Ha valamely tagállam elismer egy harmadik országban szerzett diplomát vagy szakképesítést, akkor ezt követően *a másik tagállam nem köteles* azt automatikusan elismerni, azaz egy, az Európai Unió területén kívül szerzett diploma vagy szakképesítés esetén az egyik tagállam által hozott döntés nem köti a másik tagállamot. Ilyen esetben a fogadó állam dönti el, hogy a másik tagállamban már elfogadott diplomát vagy szakképesítést elismeri-e, vagy sem. A döntést a

kérelem előterjesztésétől számított *három hónapon belül* kell meghozni. Amennyiben a tagállam a kérelmet elutasítja, az erre vonatkozó döntését indokolnia kell, továbbá jogorvoslati lehetőséget kell biztosítania a nemzeti jogszabályok alapján.

Amennyiben olyan orvosi szakképesítésről van szó, amelyik nem létezik valamennyi tagállamban, hanem csak néhányban közülük, az automatikus elismerés értelemszerűen csak ez utóbbi országokra vonatkozik. (Például Belgiumban nincs traumatológia szakorvosi szakképesítés, így a csatlakozást követően a magyar traumatológia szakképesítést ott nem fogják automatikusan elismerni. Ugyanakkor létezik e szakképesítés Csehországban, Írországban, Lengyelországban, Máltán, Szlovákiában és az Egyesült

Királyságban, így ezekben az államokban a magyar traumatológia szakorvosi szakképesítést a csatlakozás után automatikusan elismerik majd.)

Ha olyan szakképesítés elismerése a kérdés, amely nem szerepel az irányelvben,

vagy csak a fogadó országban létezik, az elismerés alapja egy *alapos vizsgálat*, amelynek keretében a fogadó ország erre illetékes hatósága összehasonlítja az oktatás és a képzés követelményeit. Amint arról már szóltunk, a kérelmező, illetve jelölt – választása szerint – további képzésekben való részvételre, vagy szakmai vizsga letételére kötelezhető.

1.11. Információs központ

A fogadó országnak gondoskodnia kell arról, hogy a területén letelepedett vagy szolgáltatást nyújtó személyek minden szükséges információt megkapjanak az ország nemzeti jogszabályairól, az eljárási rendről, az egészségügyi és szociális rendszerről, a szociális biztonságra vonatkozó előírásokról, a társadalombiztosítási szabályokról, illetve – ha szükséges – a szakmai etikai szabályokról. Ennek érdekében a tagállamok információs központot működtetnek, ahol az érintett személyek a szükséges tájékoztatást megkaphatják. A letelepedni szándékozó személyek esetében a fogadó állam azt is előírhatja, hogy a kérelmező keresse fel ezeket az információs központokat, és csak ennek megtörténte után, az összes többi feltétel figyelembevételével döntenek az automatikus elismerésről.

1.12. Kompetens hatóságok

A tagállamoknak ki kell jelölniük azokat a hatóságokat, amelyek jogosultak az elismerési eljárás lefolytatására, továbbá a szükséges igazolások kiadására a másik tagállam illetékes hatósága vagy a kérelmező részére.

Amennyiben valamely diploma, szakirányú szakképesítés elnevezése nem azonos az irányelvben foglalttal, a fogadó állam abban az esetben ismeri el annak egyenértékűségét, ha a származó tagállam kompetens

hatósága igazolja, hogy az adott diploma, illetve szakirányú szakképesítés megfelel az irányelv mellékletében feltüntetett diplomának, illetve szakképesítésnek. A kompetens hatóság által kiállított igazolás azt is bizonyítja, hogy a kérelmező befejezte az előírt képzést, abban részt vett, valamint hogy a tagállam erre jogosult és illetékes szerve, hatósága, oktatási intézménye állította ki, adta ki a diplomát vagy a szakirányú szakképesítésről szóló oklevelet.

2. A fogorvosokra vonatkozó irányelvek

A fogorvosokra vonatkozó szabályozás két irányelvben keresztül valósul meg: a Tanács 78/687 EGK koordinációs irányelvének célja a képzések összehangolása, míg a 78/686 EGK tanácsi irányelv eljárási szabályai lehetővé teszik a mellékletében felsorolt szakképezések automatikus elismerését.

2.1. A fogorvosképzés szabályai

A 78/687 EGK koordinációs irányelvből megismerhetjük a fogorvosképzésre vonatkozó előírásokat. Ezek értelmében a fogorvosi diploma megszerzéséhez a fogorvosjelöltnek a következő ismereteket kell megszereznie ahhoz, hogy képes legyen ellátni minden olyan tevékenységet, amely a fog, a száj, az állkapocs és az ezekhez kapcsolódó szöve-

tek rendellenességeinek és megbetegedéseinek megelőzésével, diagnosztizálásával és kezelésével kapcsolatos:

- a fogászat alapjait képező tudományok megfelelő ismerete, valamint a tudományos módszerek megértése, beleértve a biológiai funkciók mérési elveinek, a tények tudományosan megalapozott értékelésének és az adatok elemzésének megértését is;
- az egészséges és a beteg emberek szervezetének, fiziológiájának és viselkedésének, valamint a természeti és a társadalmi környezet emberi egészségre gyakorolt hatásának megfelelő ismerete, olyan mértékben, amennyire ez a fogorvostudományt érinti;
- az egészséges és a beteg fogak, a száj, az állkapocs és a kapcsolódó szövetek, valamint ezeknek a beteg általános egészségi állapotával és fizikai, társadalmi jólétével való kapcsolatának megfelelő ismerete;
- a klinikai tudományok és módszerek megfelelő ismerete, amely a fogak, a száj, az állkapocs és a kapcsolódó szövetek rendellenességeinek, károsodásainak és megbetegedéseinek, ezenfelül a megelőző, a kórmeghatározó és a gyógyító fogászat átfogó ismeretének birtokába juttatja a leendő fogorvost;
- szakmai felügyelet mellett klinikai gyakorlat megszerzése.

A *fogorvosképzés* az előírások értelmében *legalább öt évig* tartó, gyakorlati és elméleti részekből álló, *teljes idejű képzés*, amelynek egyetem vagy annak megfelelő szintűként elismert felsőoktatási intézményben, illetőleg egy egyetem felügyelete alatt kell zajlania, és amelynek a függelékben felsorolt szaktár-
gyakra mindenképpen ki kell terjednie.

Az irányelv a *fogszakorvosok* képzésének feltételeit is felsorolja. A képzés minimális időtartama *három év teljes időben*, amelynek keretében a gyakorlati és az elméleti oktatás egysége és arányossága – az alapképzéshez hasonlóan – nagyon fontos. Bizo-

nyos esetekben *résztidős képzés* is megengedhető, amennyiben a teljes idejű képzés az adott tagállam számára indokolhatóan nem lenne praktikus. Ez a körülmény azonban nem szolgáltathat alapot a képzésre előírt időtartam csökkentésére. Az automatikus elismerés hatálya alá az irányelv mellékletének értelmében két specializáció, a *fogszabályozás* és a *dento alveoláris sebészet* tartozik, amennyiben annak képzési struktúrája megfelel az irányelv követelményeinek. A többi szakfogorvosi képesítés elismerése tekintetében a fogadó állam illetékes hatóságát mérlegelési jogkör illeti meg.

2.2. A fogorvosi diplomák, bizonyítványok, szakképesítések kölcsönös elismerése

A *78/686 EGK irányelv* kimondja az elismerési kötelezettséget a *78/687 EGK irányelv*-ben foglaltakkal összhangban kiadott szakképesítésekre vonatkozóan, majd a különböző nemzeti nyelveken felsorolja a szabályozott képzés elvégzésével megszerezhető címeket. Ezt követően lényegében az orvosi irányelv szabályozásának megfelelő rendelkezések következnek az akadémiai címek viseléséről, a jó hírnév és megfelelő jellem igazolásáról, a szakma gyakorlásának keretében elkövetett szabálysértésekkel, bűncselekményekkel kapcsolatos, tagállamok közötti információcseréről, a fizikai és a mentális egészség igazolásáról, a kamarai tagság megkövetelésének lehetőségeiről, az eljárási határidőkről.

3. A gyógyszerészetre vonatkozó irányelvek

A gyógyszerész szakképesítés kölcsönös elismerését ugyancsak két irányelv együttes alkalmazása teszi lehetővé: ezek a Tanács *85/433 EGK irányelve* a gyógyszerészi diplomák, bizonyítványok vagy a szabályszerű szakképesítések más igazolásainak kölcsönös elismeréséről, illetve a *85/432 EGK irányelve* a gyógyszerészek tevékenységé-

vel kapcsolatos rendelkezések összehangolásáról. A koordinációs, azaz a *85/432 EGK irányelv* felsorolja azokat a tevékenységeket, amelyek a gyógyszerészi diploma birtokában végezhetők. E rendelkezések értelmében a diploma feljogosít a gyógyszerek gyógyszerészeti formájának elkészítésére, a gyógyszerek gyártására, tesztelésére, tárolására és nagykereskedelmi elosztására, a közforgalmú gyógyszertárakban és kórházakban történő elkészítésre, tesztelésre, tárolásra és forgalmazásra, valamint a gyógyszerekkel kapcsolatos információszolgáltatásra és tanácsadásra.

3.1. A gyógyszerészképzés feltételei

A *85/432 EGK irányelv* a képzés tartalmát illetően a következő minimum-követelményeket sorolja fel:

- a gyógyszerek és a gyógyszerek előállításához szükséges anyagok megfelelő ismerete;
- a gyógyszerészeti technológiák, valamint a gyógyszertermékek fizikai, kémiai, biológiai és mikrobiológiai tesztelésének megfelelő ismerete;
- az anyagcsere, a gyógyszertermékek és a mérgező anyagok hatásainak, valamint a gyógyszertermékek használata által okozott hatásoknak a megfelelő ismerete;
- a gyógyszerekre vonatkozó tudományos adatok értékelésének megfelelő ismerete

annak érdekében, hogy e tudás alapján szükség esetén információszolgáltatás legyen lehetséges;

- a gyógyszerészet gyakorlását meghatározó jogi és egyéb követelmények kellő ismerete.

Az irányelv további rendelkezéseinek értelmében a diploma megszerzésének feltétele egy *legalább ötéves*, olyan képzésben való részvétel, amely magában foglal egy minimum négyéves, teljes idejű egyetemi, vagy azzal ekvivalensnek minősített, egy egyetem felügyelete alatt folyó elméleti és gyakorlati oktatást, valamint egy legalább hathónapnyi gyakorlati képzési periódust közforgalmú gyógyszerertárban, vagy kórházban, az adott kórház gyógyszerészeti osztályának felügyelete alatt. Végül kiemelendő az irányelv

rendelkezései közül az, amelyik a képzés harmonizálása érdekében felsorolja azokat a tantárgyakat, amelyeket az elméleti és a gyakorlati képzés keretében feltétlenül oktatni kell.

3.2. Egyéb rendelkezések a tevékenység végzésével kapcsolatban

A *85/433 EKG irányelv* tartalmazza a tagállamoknak a diplomák kölcsönös elismerésére vonatkozó kötelezettségét, azzal a kivétellel, hogy erre új közforgalmú gyógyszerertár létesítésekor nem kötelesek. Az irányelv egyik rendelkezése értelmében, amennyiben a korábban felsorolt tevékenységek végzését egy tagállam a diploma birtoklásán túl bizonyos szakmai tapasztalat meglétéhez is köti, akkor az adott állam köteles elfogadni az illető személy származási országának kompetens hatósága által kibocsátott igazolást, amely tanúsítja, hogy az illető személy a megkövetelttel azonos időtartamon át gyakorolta a szakmát az adott országban. Ez utóbbi szabály alól kivétel a Luxemburgi Nagyhercegségben a közgyógyszerertárak létesítéséhez szükséges engedély megadásához megkövetelt kétéves szakmai tapasztalat.

A szerzett jogokkal, az akadémiai címek viselésével, a jó hírnév igazolásával, az információs központokkal, illetve a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságának megkönnyítéséről szóló egyéb szabályokkal fog-

lalkozó rendelkezések az orvosi irányelvnl részletezettekkel esnek egybe.

4. Az általános ápolókra vonatkozó irányelvek

Az általános ápolók szakképesítésével kapcsolatos szabályozás is két irányelvre épül: a képzés feltételeit összehangoló 77/453 EKG tanácsi irányelvre, valamint a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságának eljárási szabályait is tartalmazó 77/452 EKG tanácsi irányelvre.

4.1. Az általános ápolók képzésének feltételei

A 77/453 EKG tanácsi irányelv rendelkezései szerint a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a szakképesítést megszerzők a záróvizsga letétele alkalmával a következő ismeretekről tegyenek tanúbizonyságot:

- az ápolástan alapját képező tudományok megfelelő ismerete, beleértve az egészséges és a beteg emberek szervezetének, fiziológiai funkcióinak és viselkedésének, valamint a természeti és a társadalmi környezet és az egészségi állapot kapcsolatának megértését;
- a szakmai etikának és a szakma természetének, valamint az egészségügy és az ápolástan alapelveinek megfelelő ismerete;

- megfelelő, képzéértékű klinikai tapasztalat megléte, amely jól kvalifikált ápolói személyzet felügyelete mellett, jól felszerelt helyszíneken szerezhető meg, ahol kellő számú, jól képzett munkaerő áll rendelkezésre;
- képesség az egészségügyi személyzet gyakorlati képzésében való részvételre, valamint egészségügyi személyzettel végzett munkavégzésből származó munkatapasztalat megléte;
- az egészségügyi szektor más szakmaiban dolgozókkal kapcsolatosan megszerzett munkatapasztalat.

A képzésnek az irányelv értelmében legalább a következő időtartamú és típusú programokat kell tartalmaznia:

- tíz év általános jellegű iskolai képzés, amely diplomával, bizonyítvánnyal zárul, illetve ennek megfelelő szintű vizsga eredményeképp kiállított bizonyítvány, amely feljogosít az ápolóképzésbe történő bekezdésre;
- teljes idejű szakképzés, amely legalább a mellékletben felsorolt tantárgyakat magában foglalja, és három év vagy 4600 óra elméleti és klinikai oktatást tartalmaz.

Az irányelv részletesen meghatározza az elméleti és a klinikai képzés definícióját, tartalmát (az elméleti képzés legalább a minimális összes idő egyharmada, míg a gyakorlati rész legalább a minimális összes idő fele kell,

hogy legyen), amelynek koordinálásáért a képző intézményt jelöli meg felelősként. Lehetőséget biztosít részidejű képzésre is, amelynek hossza és minősége meg kell, hogy feleljen a teljes idejű képzésnél előírtaknak.

4.2. Egyéb rendelkezések

A tevékenységet végzők által a különböző nyelveken használható címeket a *77/452 EGK irányelv* sorolja fel, ez rendelkezik a szerzett jogokról, az akadémiai címek használatáról, a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás egyéb feltételiről, az orvosokról szóló irányelvhez hasonlóan.

5. A szülésznőkre vonatkozó irányelvek

A szülésznők esetében a képzési feltételek koordinációjával – az előző három szakmánál látottakhoz hasonlóan – külön irányelv, a Tanács 80/155 EGK irányelve foglalkozik, míg az elismerési eljárásról és annak feltételeiről a 80/154 EGK irányelv rendelkezik.

5.1. A szülésznőképzés feltételei

A *80/155 EGK tanácsi irányelv* – a korábbiakban megismert sémát követve – először a képzés minimális tartalmi feltételeit határozza meg. E szabályozás értelmében a diplomának garantálnia kell, hogy annak tulajdonosa a *következő ismeretek* birtokában van:

- azon tudományágak kellő ismerete, amelyekben a szülésznői tevékenység alapul, különösen ide értve a szüléset-nőgyógyászatot;
- a szakmai etika és a jogi háttér megfelelő ismerete;
- a biológiai funkciók, az anatómia és a fiziológia megfelelő ismerete a szüléset és az újszülött-ellátás területén, valamint az ember egészségi állapota és a természeti és társadalmi környezet, illetve az ember viselkedése közti kölcsönhatások, kapcsolatok ismerete;
- megfelelő szakmai tapasztalat, amelyet külön erre a célra elfogadott intézményekben, a szüléset területén jártas személyek felügyelete alatt lehet megszerezni;
- az egészségügyi személyi állomány képzésének ismerete, és a velük végzett munka során szerzett megfelelő tapasztalat.

A szülésznőképzés *időtartama és módja* a következő sémákat követheti:

- három év teljes idejű, gyakorlati és elméleti oktatást egyaránt tartalmazó képzés, amely képzésbe való bekerülés feltétele egy legalább 10 éves iskolai, általános jellegű képzés elvégzése;
- vagy 18 hónap teljes idejű képzés, amelybe a bekerülés feltétele a *77/452 EGK irányelv* mellékletében található általános ápolói diploma, bizonyítvány vagy a szakképzett-séget igazoló más dokumentum megléte.

A vázolt rendelkezések értelmében tehát Európában egyaránt elfogadott az irányelv minimum-követelményeinek megfelelő *önálló*, illetve az *általános ápolói képzésre épülő* szülésznőképzés. Az irányelv melléklete részletesen felsorolja az elméleti és a gyakorlati képzésben oktandó tárgyakat, egy másik fontos szabály pedig lehetővé teszi, hogy bizonyos feltételek teljesülése esetén rész időben is képezhessenek szülésznőket azzal a kikötéssel, hogy e forma nem veszélyeztetheti sem az összes időtartamot, sem a képzés színvonalát. Az irányelv végezetül részletesen felsorolja a szülésznői szakképesíté-

birtokában végezhető tevékenységeket, amelyek többek között a következők: családtervezési információ és tanácsadás; terhességek diagnosztizálása, megfigyelése; a kockázatok értékeléséhez szükséges megfelelő vizsgálatok felírása vagy tanácsolása; spontán, illetve sürgős esetben farfekvéses szülések vezetése; az újszülött megvizsgálása és ellátása; orvosoknak asszisztálás, illetve az általuk előírt kezelés elvégzése stb.

5.2. A szakképesítések elismerése

A *80/154 EKG tanácsi irányelv* felsorolja a szülésznői cím megnevezését a különböző tagállami nyelveken, majd kimondja azon szakképesítések elismerésének kötelezettségét, amelyek a korábban már ismertett koordinációs irányelv rendelkezéseinek, valamint az itt felsorolt három feltétel egyikeinek megfelelnek. A feltételek a következők:

- legalább hároméves, teljes idejű szülésznőképzés, amely
 - » vagy olyan okirat megszerzése után kezdhető meg, amely felsőoktatási intézményben való továbbtanulásra jogosít fel, illetve ennek hiányában azonos szintű tudást tanúsít,
 - » vagy olyan szakmai gyakorlat elvégzésével egészítendő ki a fenti képzést követően, amelynek időtartamát az irányelv későbbi rendelkezésében általános ápo-

lói diploma megléte esetén egy évben, anélkül két évben szabja meg, s amelyet kórházban vagy más egészségügyi intézményben kell eltölteni;

- legalább két év vagy 3600 óra időtartamú, teljes idejű szülésznőképzés, amennyiben az illető az általános ápolói irányelvben szabályozottnak megfelelő általános ápolói szakképesítéssel rendelkezik;
- legalább 18 hónap vagy 3000 óra időtartamú teljes idejű szülésznőképzés, amennyiben az illető az általános ápolói irányelvben szabályozottnak megfelelő általános ápolói szakképesítéssel rendelkezik, amelyet a fent említett kórházban vagy más egészségügyi intézményben lefolytatott egyéves gyakorlatnak kell követnie.

A szerzett jogokra vonatkozó szabályozás értelmében az irányelv megjelenése előtt, illetve az azt követő hat évben kiadott diplomák elismerése abban az esetben lehetséges, ha igazolják, hogy az elmúlt öt évből legalább három évig folytatták a tevékenységet a bizonyítvány kiállítását megelőzőleg. A minimum-követelményeknek megfelelő azon diplomával rendelkezőknek pedig, akiknek az irányelv értelmében az előbb említett egy-, illetve kétéves szakmai gyakorlattal kell rendelkezniük, elég felmutatniuk egy olyan igazolást, amely bizonyítja, hogy a bizonyítvány kibocsátását megelőző öt évből legalább két évig a kérdéses tevékenységet folytatták. A tevékenység gyakorlását illetően az irányelvet végül az orvosoknál részletezett rendelkezések zárják.

III. Eljárási szabályok az egyes EU-tagállamokban

1. Ausztria

Orvosok: Ausztriában a diploma, illetve a szakirányú szakképesítés elismerésének kérdésében az Osztrák Orvosi Kamara (*Österreichische Ärztekammer*) dönt, mint kompetens hatóság. A kérelemhez a következőket kell igazolni, illetve csatolni: a diploma, illetve a képzések megléte, a megfelelő egészségi állapotról szóló igazolás, a jó hírnév igazolása, az állampolgárságra vonatkozó dokumentum.

Fogorvosok: 1998 végéig Ausztriában nem alkották meg a fogorvos szakma követelményeit, így a külföldön szerzett fogorvosi oklevelek elismerésére nem volt lehetőség. Jelenleg az Osztrák Orvosi Kamara dönt az elismerésről.

Gyógyszerészek: Az illetékes hatóság az *Österreichische Apothekerkammer*, azaz az Osztrák Gyógyszerészkamara. A benyújtandó dokumentumok köre szinte megegyezik az orvosi oklevél elismeréséhez szükséges dokumentumokéval.

Ápolók: Az eljáró hatóság, amely az általános ápolói szakma gyakorlásának szabályait is megállapítja a *Bundesministerium für Arbeit, Gesundheit und Soziales*, azaz a Mun-

ka-, Egészségügyi és Szociális Szövetségi Minisztérium. Az eljárást kérelmezőnek az általános ápolói szakma gyakorlására jogosító okiratán túl igazolnia kell állampolgárságát, be kell nyújtania egy három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt, egy három hónapnál nem régebbi, a kérelmező szellemi és fizikai állapotára vonatkozó egészségügyi igazolást, valamint a házassági anyakönyvi kivonatot, amennyiben a kérelmező házas. Az eljárás során eredeti dokumentumot, illetve hiteles másolatot is be lehet nyújtani. A nem német nyelvű okiratokról kizárólag hiteles fordítást fogadnak el a hatóságok.

Szülésznők: Az eljárás megegyezik az ápolóknál leírtakkal.

2. Belgium

Orvosok: A belga szövetségi államban egyes ügyek szövetségi, mások tartományi hatáskörbe tartoznak, a szakképzettségek elismerése pedig mindig annak a szövetségi vagy tartományi minisztériumnak a hatáskörébe tartozik, amelyek az adott szakképzettségre vonatkozó szakmai követelmények meghatározásáért felelős. A hatályos szabályozás

értelmében az egészségügy közös ügynek számít, az egészségügyi szakképesítések elismerésének kompetens hatósága a szövetségi Közegészségügyi és Környezetvédelmi Minisztérium. A kérelemhez többek között csatolni kell a diploma másolatát, a személyi azonosságot igazoló dokumentum másolatát, továbbá a jó hírnévre vonatkozó igazolást. Az eljárás költségmentes.

Fogorvosok: A kérelem a szövetségi Közegészségügyi és Környezetvédelmi Minisztériumnál nyújtható be.

Gyógyszerészek, szülésznők, ápolók: Az eljárás megegyezik a fogorvosoknál leírtakkal.

3. Dánia

Orvosok: A Nemzeti Egészségügyi Tanács (*National Board of Health*) az illetékes hatóság, amely elbírálja a kérelmeket és dönt az elismerésről. Amennyiben a kérelmező nem foglalkoztatottként, hanem önálló vállalkozóként kíván orvosi tevékenységet végezni, akkor egy további engedélyt is be kell szerezni. A kérelemhez mellékelni kell a diploma, illetve a szakképesítések másolatát, továbbá bizonyítani kell, hogy a kérelmező valamely tagállam állampolgára. Amennyiben a kérelmet elutasítják, a döntés ellen az Egészségügyi Minisztériumhoz lehet fellebbezni. Az eljárás költségmentes.

Fogorvosok: Közvetlenül az eljáró hatósághoz kell fordulni, amely a Nemzeti Egészségügyi Tanács.

Gyógyszerészek: Közvetlenül az eljáró hatósághoz kell fordulni, amely a *Danish Medicines Agency*, azaz a Dán Gyógyszerészeti Képviselő.

Szülésznők, ápolók: Az eljárás megegyezik a fogorvosoknál leírtakkal.

4. Egyesült Királyság

Orvosok: A kérelmet az Általános Orvosi Tanácshoz (*General Medical Council*) kell benyújtani, mellékelve a következő dokumentumokat: a kitöltött, FR7 számú nyilvántartásba vételi nyomtatványt (a Tanácsnál lehet beszerezni), az EU vagy EGT tagállami állampolgárságot igazoló iratot, az orvosi diplomát, a szakmai gyakorlat igazolását, az erkölcsi bizonyítványt vagy azzal egyenértékű igazolást a jó hírnévről.

Fogorvosok: A kérelmet az Általános Fogorvosi Tanácshoz (*General Dental Council*) kell benyújtani, a következő okiratok egyidejű mellékelésével: az állampolgárság igazolásához az útlevél, a fogorvosi szakképzettséget tanúsító oklevél hiteles másolata, a származási ország hatóságának igazolása, hogy az okirat az irányelvek rendelkezéseinek megfelel, erkölcsi bizonyítvány, illetve a jó hírnevet igazoló okirat. Abban az eset-

ben, ha a kérelmező nem akar letelepedni, csak fogorvosként szolgáltatást szeretne nyújtani, létezik egy egyszerűsített elismerési és regisztrációs eljárás.

Gyógyszerészek: A gyógyszerészi diplomák elfogadtatása céljából ugyancsak közvetlenül az eljáró hatósághoz kell fordulni. A brit szabályozás értelmében a *Royal Pharmaceutical Society of Great Britain*, azaz a Nagy-Britannia Királyi Gyógyszerészeti Társasága mellett az észak-ír területen a *Royal Pharmaceutical Society of Northern Ireland*-hoz, azaz az Észak-Írországi Királyi Gyógyszerészeti Társasághoz lehet fordulni szakképesítés elismerése érdekében.

Ápolók: A szakképzettség elismerése érdekében benyújtott kérelmet közvetlenül az eljáró hatósághoz, jelen esetben a *United Kingdom Central Council for Nursing, Midwifery and Health*, azaz az Egyesült Királyság Ápolói, Szülésznői és Egészségügyi Központi Tanácsa nevű intézményhez kell benyújtani.

Szülésznők: Az eljárás megegyezik az ápolóknál leírtakkal.

5. Finnország

Orvosok: A Nemzeti Egészségügyi Jogi Tanács jár el, a kérelemhez csatolni kell a személyazonosságot és az EU tagállami

állampolgárságot igazoló dokumentumokat, továbbá a diploma másolatát, valamint a jó hírnév meglétét igazoló dokumentumot. Elutasítás esetén bírósághoz lehet fordulni.

Fogorvosok, gyógyszerészek, szülésznők, ápolók: Az eljárás megegyezik az orvosoknál leírtakkal.

6. Franciaország

Orvosok: Az Orvosi Tanács azon területileg illetékes szervéhez kell benyújtani a kérelmet, ahol a jelentkező dolgozni kíván. Pozitív döntés esetén a tevékenység megkezdését követő egy hónapon belül a prefektusnál, vagy az alprefektusnál regisztráltatnia kell magát az érintett személynek. Az eljárás költségmentes. Az eljárás során a diploma közjegyző előtt hitelesített másolatát kell benyújtani, továbbá a jó hírnévről szóló igazolást.

Fogorvosok: Az eljárás megegyezik az orvosoknál leírtakkal.

Gyógyszerészek: A Munkaügyi és Szociális Minisztériumban kell az elismerés iránti kérelmet benyújtani, amelyhez mellékelni kell a diploma másolatát, valamint a személyazonosságot, illetőleg az EU tagállami állampolgárságot igazoló iratok másolatát.

Ápolók: A kérelmet az Egészség- és Szociális Ügyek Megyei Igazgatóságához kell benyújtani abban a megyében, ahol az illető

személy a tevékenységét folytatni szeretné. Probléma felmerülése esetén a kérelmező anyagainak az Egészségügyi Minisztériumhoz továbbítják.

Szülésznők: Az eljárás megegyezik az orvosoknál leírtakkal.

7. Görögország

Orvosok: A kérelmet annál a városi, illetve helyi prefektúránál lehet előterjeszteni, ahol a kérelmező dolgozni kíván. A kérelmet az erre szolgáló formanyomtatványon kell előterjeszteni, és csatolni kell a diploma másolatát, valamint igazolni kell a személyazonosságot, illetőleg mellékelni kell a jó hírnevet igazoló dokumentumot. A kérelemhez szükséges formanyomtatvány beszerezhető ezeknél a helyi hatóságoknál, illetve az Egészségügyi Minisztériumban is.

Fogorvosok: Az eljárás megegyezik az orvosoknál leírtakkal.

Gyógyszerészek: Az Egészségügyi és Népjelölti Minisztérium illetékes a kérelem elbírálása ügyében. A kérelemhez mellékelni kell a diploma másolatát, az állampolgárság igazolását, a jó hírnevet igazoló dokumentumot, továbbá annak a helységnek a megjelölését, ahol a kérelmező dolgozni kíván.

Szülésznők, ápolók: Az eljárás megegyezik az orvosoknál leírtakkal.

8. Hollandia

Orvosok: Az automatikus elismerés hatálya alá tartozó esetekben a regisztráló bizottsághoz kell benyújtani a kérelmet, míg más esetekben az Egészségügyi, Népjóléti és Sport Minisztériumhoz. A kérelmet az erre szolgáló formanyomtatványon kell betérjeszteni, együtt az útlevel fénymásolatával, továbbá csatolni kell az eredeti diplomát, vagy egy holland ügyvéd vagy közjegyző által aláírt, hitelesített másolatot kell mellékelni, továbbá egy olyan dokumentumot, amely igazolja, hogy a kérelmező továbbra is gyakorolhatja a foglalkozását. Ezek az automatikus elismerés esetén érvényes szabályok. Amennyiben a minisztériumhoz kell benyújtani a kérelmet, az első három előírás ugyanaz, mint az előző esetben, majd egy hat hónappal nem régebbi, a származási országból beszerzett igazolást kell mellékelni.

Fogorvosok: A kérelmet az Egészségügyi, Népjóléti és Sport Minisztériumhoz kell benyújtani, továbbá csatolni kell az útlevel és a diploma hitelesített másolatát.

Gyógyszerészek: Az eljárás megegyezik az orvosoknál leírtakkal.

Szülészcnők: Az eljárás megegyezik a fogorvosoknál leírtakkal.

Ápolók: A kérelmet az Egészségügyi, Népjóléti és Sport Minisztériumhoz kell benyújtani, továbbá csatolni kell az útlevel és a

diploma hitelesített másolatát, igazolni kell, hogy a kérelmező a származási országban jogszerűen végzi a tevékenységét, és nyilatkozni kell arról, hogy nem áll a foglalkozás gyakorlásától eltöltő büntetés hatálya alatt.

9. Írország

Orvosok: A kérelmet az Egészségügyi Tanácsnál (*Medical Council*) kell előterjeszteni, az eljárás költségmentes.

Fogorvosok: A kérelmet a Fogorvosi Tanácsnál (*Dental Council*) kell előterjeszteni, és csatolni szükséges a diploma, az erkölcsi bizonyítvány, a születési anyakönyvi kivonat másolatát.

Gyógyszerészek: Az Ír Gyógyszerészeti Társaságnál kell a kérelmet előterjeszteni, a

diploma, az erkölcsi bizonyítvány, a születési anyakönyvi kivonat másolatának mellékelésével.

Szülésznők: A kérelmet az Ápolói Tanácsnál kell benyújtani a kitöltött formanyomtatványon, mellékelve a diploma, az erkölcsi bizonyítvány és a születési anyakönyvi kivonat másolatát.

Ápolók: Az eljárás megegyezik a szülésznőknél leírtakkal.

10. Luxemburg

Orvosok: A kérelmet az Egészségügyi Minisztériumhoz kell benyújtani. A kérelemben a személyes adatokon kívül közölni kell a lakóhelyet, illetve a munkahelyet, ahol a jelölt praktizál, továbbá csatolni kell a diploma másolatát, a születési anyakönyvi kivonatot, vagy más olyan dokumentumot kell benyújtani, amely egyértelműen azo-

nosítja a kérelmezőt. Bizonyítani kell, hogy a kérelmező valamely tagállam állampolgára, továbbá mellékelni kell a jó hírnévről szóló igazolást, valamint az erkölcsi bizonyítványt, illetőleg az azzal egyenértékű dokumentumot.

Fogorvosok, gyógyszerészek, szülésznők, ápolók: Az eljárás megegyezik az orvosoknál leírtakkal.

11. Németország

Orvosok: A tartományok Egészségügyi Szövetségéhez lehet a kérelmet benyújtani, de szükség esetén az Egészségügyi Minisztériumnál is előterjeszthető. Elutasítás esetén bírósághoz lehet fordulni.

Fogorvosok: A fogorvosi képesítések elismerése a kérelmező lakóhelye szerint illetékes hatóság hatáskörébe tartozik. Azok a fogorvosok, akik valamely tagállam állampolgárai, a német törvény hatálya alá tartozó területen engedély nélkül folytathatnak fogorvosi tevékenységet, ezt azonban az illetékes szervnél kötelesek bejelenteni. A fogszakorvosi képesítés elismerését a tartományi fogorvosi kamarák végzik.

Gyógyszerészek: Annál a tartományi hatóságnál kell benyújtani a kérelmet, ahol a kérelmező dolgozni kíván, mellékelve a diploma és a személyazonosságot igazoló okmány másolatát.

Szülésznők, ápolók: Az eljárás megegyezik a gyógyszerészeknél leírtakkal.

12. Olaszország

Orvosok: A kérelmet az Egészségügyi Minisztériumhoz kell benyújtani. Csatolni kell a diploma közjegyző által hitelesített másolatát, továbbá a személyazonosságot és állampolgárságot igazoló dokumentumnak a másolatát, valamint a kérelmet a megfelelő formanyomtatványon kell előterjeszteni.

Fogorvosok, gyógyszerészek, szülésznők, ápolók: Az eljárás megegyezik az orvosoknál leírtakkal.

13. Portugália

Orvosok: A kérelmet az Orvosi Kamarához kell benyújtani, és – többek között – csatolni kell a következő iratok eredeti példányát vagy hitelesített másolatát: személyazonosításra alkalmas irat, diploma, erkölcsi bizonyítvány, az illetékes hatóság igazolása, hogy a képzés megfelelt az irányelv előírásainak, továbbá igazolás arról, hogy a kérelmező a származási országban jogszerűen folytatta az orvosi tevékenységet, és szerepel a hatósági nyilvántartásban.

Fogorvosok: A kérelem a Fogorvosok Szakmai Szövetségénél nyújtandó be, a csa-

tolandó iratok köre megegyezik az orvosoknál felsoroltakkal.

Gyógyszerészek: Az Országos Gyógyszerészeti Intézethez kell a kérelmet benyújtani, a csatolandó iratok köre megegyezik az orvosoknál felsoroltakkal.

Szülész-nők, ápolók: Az Egészségügyi Minisztériumhoz kell fordulni az elismerés iránti kérelemmel, a csatolandó iratok köre megegyezik az orvosoknál felsoroltakkal.

14. Spanyolország

Orvosok: A kérelmet az Oktatási és Kulturális Minisztériumhoz kell beadni, az alábbi dokumentumok hitelesített másolatával, valamint azok hiteles spanyol nyelvű fordításával együtt: diploma, EU tagállami állampolgárságot bizonyító dokumentum.

Fogorvosok, gyógyszerészek, szülész-nők, ápolók: Az eljárás megegyezik az orvosoknál leírtakkal.

15. Svédország

Orvosok: A Nemzeti Egészségügyi és Népjóléti Tanácshoz (*Socialstyrelsen*) kell a kérelmet benyújtani, amelyhez csatolni kell a diploma hiteles másolatát, valamint három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt.

Fogorvosok, gyógyszerészek, szülész-nők, ápolók: Az eljárás megegyezik az orvosoknál leírtakkal.

IV. Magyar jogharmonizáció

A külföldiek önálló vállalkozóként történő gazdasági célú letelepedéséről szóló *1998. évi LXXII. törvény* – a Társulási Megállapodással összhangban – már számos olyan rendelkezést bevezetett 1999. február 1-jétől, amely megkönnyítette az EU-tagállamokból érkezők magyarországi letelepedését. Így módosította a Magyar Orvosi Kamaráról és a Magyar Gyógyszerészeti Kamaráról szóló törvényeket, és eltörölte azt az előírást, amely szerint a kamarai tagság előfeltétele a magyar állampolgárság. Ezáltal lehetővé vált, hogy *bármely uniós tagállam állampolgára* Magyarországon orvosként vagy gyógyszeresként telepedjen le.

Az egészségügyről szóló *1997. évi CLIV. törvény* értelmében Magyarországon orvosi tevékenységet az végezhet, aki – többek között – szerepel a *működési nyilvántartásban*, aminek nem feltétele a magyar állampolgárság. A működési nyilvántartásba az a nem magyar állampolgárságú személy, akinek diplomáját vagy oklevelét elismerték, akkor vehető fel, ha igazolja, hogy megfelelő tájékoztatást kapott a kompetens hatóságtól a magyar szociális biztonsági rendszeréről, valamint a szakmai, etikai szabályokról, továbbá a magyar nyelvi ismeretek megszerzésének lehetőségeiről.

Indokolt esetben azonban a működési nyilvántartásba történő felvétel nélkül is végezhető orvosi tevékenység, ez pedig lehetővé teszi a személyek és szolgáltatások szabad áramlását (például rövid, pár hónapos munkavégzés vagy ösztöndíj). A működési nyilvántartásba vétel mellőzése akkor lehetséges, ha az orvosi szolgáltatást nyújtani kívánó személy az illetékes hatóságnál igazolja, hogy nem áll az egészségügyi tevékenység gyakorlását korlátozó vagy kizáró intézkedés, büntetés hatálya alatt, és megfelel

az egészségügyi alkalmassági feltételeknek. Ezt követően a hatóság meghatározott helyszínrre, munkahelyre és időtartamra kiadja a működési engedélyt, és ebben az esetben nem szükséges a diploma, illetve szakképesítés honosítása sem.

Az egészségügyi törvény további könnyítést biztosít akkor, ha valamely EU-, illetve EGT-országból érkező személy anélkül kíván orvosi szolgáltatást nyújtani Magyarországon, hogy itt letelepedne. Ilyen például a *vendégprofesszorok* esete, akik egy meghatározott vizsgálat, beavatkozás elvégzése érdekében jönnek Magyarországra, majd hazautaznak. Őket nem kell felvenni a műkö-

dési nyilvántartásba, továbbá nincs szükség a működési engedélyre sem, elég a hatóságnak (jelenleg az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Országos Tisztifőorvosi Hivatala) bejelenteni, hogy orvosi szolgáltatást kívánnak nyújtani. E rendelkezés azonban csak az uniós csatlakozás napján fog hatályba lépni.

A magyar oktatási rendszer magas színvonala miatt jogharmonizációra a képzések területén alig volt szükség. A különbségek elsősorban a képzések struktúrájában voltak fellelhetők, komolyabb átszervezésre csak az általános ápoló és a szülésznőképzés területén került sor.

V. Megfelelnek-e a magyar egészségügyi diplomák az uniós előírásoknak?

1. Orvosok

A *magyar orvoscépzés* mind a képzés időtartamát, mind az oktatott tárgyakat tekintve *teljes mértékben megfelel* az Európai Unió minimális elvárásainak, hiszen a magyar rendelet szerint a képzési idő hat év, míg a legkevesebb összes óraszám 6000 óra.

A *szakorvoscépzés* tekintetében a képzési rendszer tagállamonként eltérő, és a létező szakképesítések listája sem esik egybe teljesen az Európai Unió különböző tagállamaiban. A magyar *szakorvosi képzések jelentős részét* az Európai Unió elismeri, ezek az *automatikus elismerés hatálya alá* fognak esni, felsorolásuk az ide vonatkozó irányelv mellékletében lesz megtalálható. Azon szakképesítések esetén, amelyek – mivel az unióban nem ismertek – nem szerepelnek a listán, a tagállamok mérlegelési jogkörébe tartozik a tevékenység végzésének engedélyezése.

2. Fogorvosok

A *fogorvoscépzés* időtartama, struktúrája *megfelel* a Tanács irányelvében előírtaknak, az összes időtartam a magyar rendelkezések

szerint tíz félév, illetve legalább 5000 óra. A fogorvosi diploma megszerzése után az új szabályozás értelmében a tevékenység folytatására munkavállalóként és önálló vállalkozóként egyaránt lehetőség van.

Szakfogorvosi képzettség birtokában a tevékenység folytatása céljából a szakképesítés elismertetését kérők akkor esnek az automatikus elismerés hatálya alá, ha az Európai Unióban is ismert *fogszabályozás* vagy *dento alveoláris sebészet szakorvosa* szakképesítéssel rendelkeznek. Más esetekben a tevékenység folytatásának engedélyezése és a szakképesítés elismerése a tagállamok mérlegelési jogkörébe tartozik.

3. Gyógyszerészek

A *gyógyszerészképzés* sem szorult jelentősebb átalakításra annak érdekében, hogy összhangban legyen a közösségi szabályozással. A magyar jogszabályban előírt tíz félév és 4800 óra minimális időtartam, illetve az oktatás struktúrája megfelelő, változtatást csak a *szakmai gyakorlat* tekintetében kellett bevezetni: a módosítás értelmében a kizárólag gyakorlati képzésre fordítható gyakorlati képzési idő *6 hónap*, amely összefüg-

gő gyakorlat közforgalmú vagy intézeti gyógyszerárban, *legfeljebb két részben* teljesítendő. Az új szabályozás szakít tehát a korábbi koncepcióval, amely több részletre szabdalta a gyakorlati képzést.

A *szakgyógyszerészi* diplomák *nem tartoznak az automatikus elismerés hatálya alá*, hiszen a tagállamok nagymértékben különböző gyakorlatot folytatnak e téren. E diplomák elismerése tagállami mérlegelési hatáskörbe tartozik.

4. Általános ápolók

1993-ban, az uniós csatlakozásra való felkészülés jegyében – a 77/452 EKG irányelv figyelembevételével –, az egészségügyi miniszter döntésének értelmében gyökeresen átalakult az ápolóképzés. A képzést felmenő rendszerben vezették be, így néhány évig párhuzamosan futott a megelőző modellel, 1997-től pedig végleg megszűnt az előző modellben folyó oktatás. A korábban végzeteknek – az úgynevezett *HID-program* keretében – lehetőséget biztosítottak az új ápolói szakképesítés megszerzésére. Az általános ápolók jelentős része el is végezte e tanfolyamot, így az Európai Unióban automatikusan elfogadható szakképzettséggel rendelkezik. Az átalakult magyar ápolóképzés (nappali tagozaton) az irányelveknek megfelelően hároméves, érettségire épülő szakkép-

zés, amelyben a 18. életévüket betöltöttök vehetnek részt. A képzés időtartama 4600 óra, az elméleti és a gyakorlati oktatás aránya megközelítőleg 50–50 százalék. E hároméves programon kívül főiskolai és egyetemi oktatás keretében folyik ápolóképzés, amely az ápolás oktatóinak, irányítóinak felsőfokú végzettséghez juttatását célozza. A négyéves főiskolai képzés keretében *diplomás ápoló*, a 4+1,5 éves egyetemi képzés keretében *egyetemi okleveles ápoló* végzettség szerezhető. Mindhárom diploma automatikus elismertetése az általános ápolói irányelv hatálya alá esik, a végezhető tevékenységi körök természetesen az adott országban a saját állampolgárok számára előírtakkal esnek egybe.

5. Szülésznők

Az egészségügyi miniszter 1993-as döntése alapján a következő évtől – átmenet nélkül – bevezették az Európai Unió elvárásainak megfelelő, új szülésznő-képzési programot, amellyel párhuzamosan a régebben végzettek számára felzárkóztató program indult. A 80/154 EKG irányelv rendelkezéseit figyelembe véve kidolgozott új program keretében a szülésznőképzés függetlenné vált az ápolóképzéstől: hároméves és 4800 órás, önálló, érettségire épülő, azaz 18 éves belépési korhatárt előíró rendszerré alakult át, amely így teljes mértékben megfelel a közösségi szabályozásnak. A szülésznők számottevő része részt vett a felzárkóztató programban, és az új, EU-konform

szülésznői szakképesítéssel rendelkezik, amely az automatikus elismerés hatálya alá tartozik.

6. Az általános rendszer hatálya alá tartozó szakképesítések

A Magyarországon megszerezhető egészségügyi szakképesítések az ágazati irányelvekben szabályozott öt szakmán kívül mind az általános rendszer hatálya alá tartoznak, felsorolásuk ezért szükségtelen. A csatlakozást követően minden, egészségügyi szakképesítésének elismeréséért folyamodó személynek a tagállamokban fellelhető információk alapján kell eljárnia diplomája elismertetése ügyében.

VI. További információforrások

Oktatási Minisztérium

www.om.hu

Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium

www.eum.hu

Európai Bizottság

http://europa.eu.int/comm/index_en.htm

**A „Személyek szabad áramlása”
témakörben eddig megjelent
Európai Füzetek:**

Dr. Gellérné dr. Lukács Éva

A munkavállalás feltételei
az Európai Unióban

•

Dr. Tóth Judit

Átjárható határok az
Európai Unióban

•

Dr. Hudák Annamária – Dr. Gellérné dr. Lukács Éva

A magyar diplomák értéke
az Európai Unióban

Bármilyen furcsán hangozzék is, azt lehet mondani, hogy ahány tagországa van az Európai Uniónak, annyiféle eljárási részletszabályozás létezik az egészségügyi diplomák, szakoklevelek elismerésére vonatkozóan. Ezt bonyolítja, hogy a szövetségi rendszerű államokban még külön tartományi szabályozás is előfordulhat. Ez is bizonyítja, hogy azok az elképzelések, amelyek szerint a Közösség elképesztően uniformizált szervezet volna, igen hamisak. A magyar egészségügyi képzés az esetek többségében régóta megfelel a közösségi szabályozásnak. Míg a Közösség jelenleg 5500 órában szabja meg az orvosi képzéshez elégséges időt, addig Magyarországon legkevesebb hatezer órát kell az orvostanhallgatóknak tantermekben, laboratóriumokban, klinikákon eltölteniük. Ahol pedig a képzés változtatásra szorult (általános ápolók), ott sor került a szükséges módosításokra.

Dr. Páva Hanna

elnök

Egészségügyi, Szociális és

Családügyi Minisztérium

Engedélyezési és Közigazgatási Hivatal

Kovács Réka

fogalmazó

Egészségügyi, Szociális

és Családügyi Minisztérium